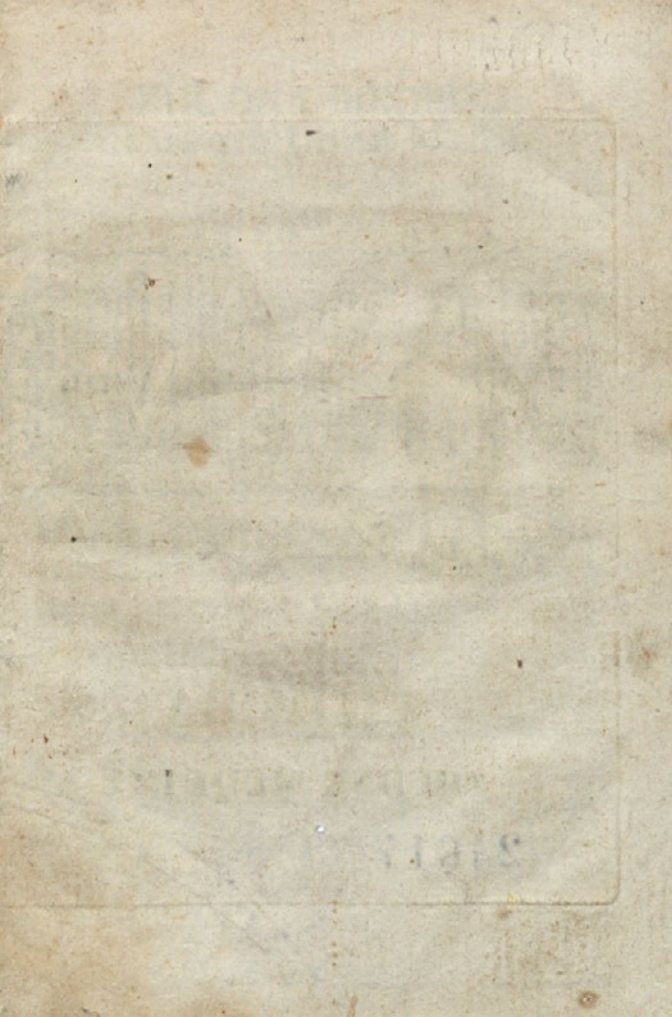

GORIŠKA KNJIŽNICA
Študijski oddelek
Nova Gorica

24617

PODOBA

ZHUDNE MEDEIZE

24617

12. 445 / 54 N

ZHUDNA MEDEIZA
PRESVETE DIVIZE MARIJE,
ali

Bukvize v' katirih se na kratkim
na snanje dà, kakò je letà Medeiza
naprei perfhla, kaj se ima od nje
dershati, ino kakò more tajsti Divizo
Marijo v' podobi letè medeize zha-
titi, k' ozhe njene prošnje ino po-
mozhi deleshen biti.

Vsim virnim Katolshkim Kristia-
nam, posebno pa kmetovshkiga
stanù narozhène besede.

V' VIDMI
is zherkami Dominika Biasutti.

Na prodaj per Shtefanu Bittesneck
v' Gorizi.

ZHODNA MEDICINA

FRANZ KSAFER

all

Bukvize v' kralju le na kralju
na kralju le kako je leta Medoza
na kralju le kako je leta Medoza
na kralju le kako je leta Medoza
na kralju le kako je leta Medoza

Naj se natifnejo.

FRANZ KSAFER

Veliki Shkof v' GORIZI ino Firsh.

1836.

V' VIDMU

in zherkani Domnika Bissanti

Na prodaj per Shtolam Bissneck

v' Gorizi

ZHUDNA MEDEIZA

H' konzu lèta 1830 je ena boga-
bojezha dekliza (nuna, *mon'ga* is
sbiralilha tiste bratovfhine shenskiga
lpòla v' Parishu na franzòskim, ki je
obljubo strila vboshizim ino bolni-
kam strezhi, ino katire tovarfhizam
se lih satò sestre ali hzhire kristianske
lubesni prave) v' fredivoje gorezhe
mòlitve en perkàsen imela, ko de bi
pòdobo presvète Divize Marije na
nogah stozhe is raspartimi rokàmi
vidla, ki se pod imenam: *Diviza*
Marija bres madesha spozheta,
vezhkrat namalana vide. Sdèlo f' ji
je, kò de bi is njenih ròk presvetla
sarja, *roshnim pufhelzam enaka*
vàn sijala, ino ko de bi en glaf
shlilhala k' ji prave: *Letà sarja je*

pomenik boshjih gnâd, ki Marija Ljudem sprosi. Okoli podobe (pilda) je blo is slatimi zherkami (bustabi) sapifano: **MARIJA BRES. MADESHA SPOZHETA, PROSI SA NAS, KI SE H' TEBI OBERNEMO.** H' malu potim se podoba na robek oberne, na katiri ltrani je zherko M is snamnjam en' ga kri-shiza presèkano sagledala, pod katiro je presveto serzè Jesusa ino Marije Italo.

Kir je dekliza vse letò na tanko pregledala je spet en glaf saflithala k' ji prave: *Je treba eno medeizo po leti podobi isliti, ino katiri jo bodo is shazami svetih odpustkov obzirano nosili, ino letò kratko molitvo ponishno molili, bodo posebne gnade skus proshnjo Divize Marije pozhutili.*

« Prezej drugi dan (tako sam
 spovednik ino dušni vishar deklize
 pishe) mi dekliza (se saltopi de vun
 is spòvedi) « letà perkasen povè,
 « ktirga sim, sa po pravizi rezhi,
 « li sa eno smoto, eno prasno rezh
 « ali senzo dershal, ino lih sato jo li
 « podvuzhil, kakò imamo mi bo-
 « shjo mater is dobrimi delami, po-
 « sebno pa is posnèmanjam njenih
 « zhèdnosti, zhaltiti, bres ji ozhitno
 « na snanje dati, koker de bi na
 « tim, kar mi je v' soji nadolshnosti
 « povèdala, zviblal. Dekliza le na
 « tò podvuzhenje v' miru od mene
 « podà.

« Po shestih ali sedmih mèszah je
 « spèt lih ta pervi perkasen imèla,
 « ino kir mi ga je spèt povèdala,
 « sim jo is lepim koker ta pervi
 « krat opravil.

« Komej en zhal od shest ali fe-
 « dem mètzav nasaj prètezhe, kar
 « l'ji spèt tista podoba perkashe, ino
 « lih tiste besede, pa is tim perstav-
 « kam govori: *Divizi Mariji je*
 « *shàl de se tako narodno tista*
 « *medeiza isлива.* »

« Sdej v' trèzhe » (jè vselej spo-
 vednik, ki pilhe) « nisim mogel letà
 « perkàsen vezh v' nemàr staviti bres
 « ltrahù tisto posebno reshaliti, k' jò
 « S. Katolshka zerku: *perbish-*
 « *lishe usih grešnikov,* imenuje,
 « de li lih, nikol nisim se mogel pre-
 « vishati, de bi letà kaj drusiga ko-
 « ker ena prasna senza bil. »

« Komej so nekatiri tedni pre-
 « tèkli k' sim po mojih opravilah
 « perloshnost vdobil; is tim velikim
 « lhkofam mèlta Parisha, govoriti,
 « v' katiri s' mu tudi od letèga per-

« kasna govoril, ino vse kar sim do
 « sdej pravil, na zhisto povedal. Ve-
 « liki shkòf mi na tò rëzhe, de nè
 « nizh naspamètniga ali krivovir-
 « niga v' timu najde, zhe bi se ena
 « taka medeiza islila, kir bi se na
 « tako visho li Divize Marije zhe-
 « shenje povikhalo. Perlòshil je she
 « sràven, de k' bi se letò sgòdilo, bi
 « on sam rad eno tih pervih imel.
 « Na tò sim sklenil, de se ima ena
 « medeiza isliti; pa nekatire druge
 « okolistave so me samùdile, de se
 « letò ni moglo pred mészam Rosh-
 « nigazvèta lèta 1832 is - polniti,
 « v' katirnu je bla saref od eniga
 « gvillniga mojstra s' imenam Va-
 « shèt (Vachette) islita. She morem
 « samirkàti, de en dan, k' je dekliza
 « premishlávata, ali bi spodòbno blo,

« zhe bi se na drugi strani medeize,
 « kajshne zherke natifnile, ji en glaf
 « odgovòri: *de ferzè Jesùsa ino*
 « *Marije, zherka M ino Krishez*
 « *enimu pravimu Kristianu sado-*
 « *sti rekò.* »

Komej medeiza na to visho islita, je she veliko njim v' roke perfhla, posebno pa *monigam* is sgorej rezheniga sbiralisha, ki so skus rasòdenje deklize, njih tovarthize she tse snàle. Dosti medeiz je blo v' med deklinze, k' so v' tholo tiga sbiralisha hodile, rasdano, kar ni malo med njimi zheshenje Divize Marije ino savupanje v' njene proshnje ino pomozh, pogmiralo ino obudilo.

V' Parishu je bla lih ob timu zhasu ltrahna bolesn *Kolera* imenuvana vstala, ino eno tih deklinz

hudo sgrabila. Kerzh, ljiavina, ino
kahlanje (vun metanje) jo je blo
takò prijelo, de so jo bli is shivih
shivila tako dobro kò sbrifali.

Ta vishka *moniga* sbiralisha je
v' pomozh Divize Marije v' sgorej
popifani podobi na medeizi islite,
tako savupanje imela, de je prezej
kò je sa bolesn deklinze svedla, oko-
listojezhe popralhala: more biti ni-
ma she medeize Divize Marije per
šebi? Na odgovor de nè, ji je bla
hitro ena podana, ktiro, koker jo
je s' posebnim savupanjem v' proš-
njo Divize Marije prijela, je h' mala
popolnama sdrava postala.

« Mi pithejo, prave naprej dulhni
« vishar deklize, is blishne shkofije
« Mò (Meaux) de lih na tako visho
« je bla ena nosezha shena od Ko-

« lere osdravlena, ki s'jo she sa sgu-
 « bleno dershali. Tudi je bil en
 « otrok od pet let, ki shtopnje ni
 « mogel she s'riti, osdravlén. Skúfíla
 « s'je otroka mati vse kar vuzhenost
 « ino sdravnikov (medihov) skuth-
 « nja li more koli ismiliti, pa sap-
 « stonj! Kir je vidla, de zhlovefka
 « ponozh vezh nizh në samore,
 « perporozhi otroka proshnji Divi-
 « ze Marije bres madesha (pozheté,
 « mu eno medeizo okoli vratu obèsi,
 « objubi ino sazhe molitve skus
 « devèt dni, ino poglej! na prvi
 « dan je bil she otrok sdrav.

« Pishejo od vsih krajov, de Bog
 « na proshnje Divize Marije, k' se
 « s'pod letò podobo zhasti, velike
 « zhudeshe dèla, de se terdovratni
 « ino nespokorni gresniki, spoko-

« rijo, navirniki ino krivovirzi na
 « pravo katoliško viro preobernejo,
 « s' eno besedo, de boshja previd-
 « nolt na to visho mlâzhnost, ino
 « sanikernost kristianov rasgreva,
 « ino spodbâda, spazhnost kristiani-
 « kiga ljudstva ravêtluje ino shivo
 « lubesen dô Jesusa Kristusa ino
 « njegove matere Divize Marije
 « obuditi sheli. » Tudi je shtivilo
 do sdej islitih ino po vsih dushelah
 rastrêlenih medeiz, zhudno veliko;
 se saguîha, de do leta 1835 jih je
 she vèzh kò petnajst milijonov isli-
 tih blo.

Is letèga vidèsh ljubi Kristian!
 kako je medejza Divize Marije,
 k' jo sdej is vsake torte rude, koz
 ker slatâ, frebrâ, medenine i. t. dr.

islito najdelh, vuò pèrkila; s' kätir-
ga lahko sposnäh ljubi brat ino
seltra v' Krittälu, de leta medeiza
sama na sebi, nobene vrednosti ali
mozhi nima; ona ni koker en
vunajni spomin, eno opominüvanje,
eno spodbudenje, Divizo Marijo
is polnëmanjam vsake zhednosti,
vezh no vëzh zhaštiti, ino sojo vëst,
polebno na spomin njeniga bres
madësha spozhëtja, od vsiga hudiga
zhisto dershati. Ozhefh tedej, de
bo sa të proüla, ino të skus snam-
nje sojë pödobë prëd hudim ob-
varvala, takò morefh li možno
sadëti, de vse zhednosti po isglëdu
Divize Marije polnëmanh, ino takò
shivish, de koker ona morefh Bo-
gu dopasti.

Saptonj bofh tedej greshnik

kirkoli si, poshègnano medeizo Divize Marije bres madèsha spòzhetè per febi kò eno, predrago tvètinja, nosil, aku se ne bosh viiga grèha vārval, zhe si grethil, pokoro stril, ino dobre dèla dopernathäl.

Vesh ino si previshan, de li na tåko visho samõresh prothnje ino pomòzhì Divize Marije deleshen biti, takò si snash medeizo okoli obèsiti ali per tebi nositi, navådne molitve moliti, ino toje druge andohti opraviti, koker bosh zhat ino shèlje imel. De bosh pa na kratkim vse vkup najdil, kar je k' svelizhanju toje duhe potrebno, snash, zhe nè vřaki dan, faj vezhkrat molitvo ino shèlje obuditi, ki sim tebi tukaj sdõli tkup sloshil. Mitli sraven

tèga, de leto obüdenje, polebno h'
 zhalti ino h' povikthúvanju Divi-
 ze Marije bres madesha, spozhete,
 strish.

MOLITEV sa vse dosèzhi, kar je
 h' vezhnimu shivlènju potrebno.

O moj Bog! jest molim, zha-
 stim ino povishujem nesnane poti
 toje presvète previdnolti, de me
 pustish shivèti, bres de vèm kedaj,
 ki ino kokò bom imèl vmreti; in
 kir nè snam ali bom obzhàsu moje
 smèrti per pravi pamèti, sastopno-
 sti ino besedi, sklenim ino ozhèm
 sdej striti, kar shelim de bi blo
 takrat storjeno: satega vòlo te pro-
 sim o vsmilini Gospod! vshliffi
 moje proshnje ino molitve, ino

poterdi sdej sa tiliti krat leto moje
naprejšetje.

Jest virjem li v' tebe o Bog!
pa ti poterdi lhe vezh mojo viro;
vupani li na tè, pa ti saguishaj
moje vupanje; jest ljubim li tebe,
pa ti pogmiraj moja ljubesn. Meni
mi je shal, de sim te reshàlil, pa
ti pogmiraj moja grevengo; jest
molim li tebe ino te lposnam koker
sazhètek v'fih rezhi, ino te shelim
koker moj sadni zil ino konz; jest
tè sahvalim sa vse, koker mojga
ediniga dobrotnika, ino ti ti per-
porozhim koker mojimu edinimu
varhu; vishaj me, o vsmileni Bog!
v' toji saltopnosti, nè sodil mè po
ojstrosti toje pravize, ampak vsmili
se zhel mène po obilnosti toje

breskonzhne milosti, ino obvarime
po toji vsigamogozhnosti.

Sa biti val toj po svetimu karstu,
se odpovem hudizhu ino vsimu
njegovimu napùhu, svetù ino vsi
njegovi spozhnosti; telèlu ino vsim
njegovim hudim sheljam; krivo-
virtvu ino vsimu, kar sveta mati
katolhka zerku sa práv nè sposna.

Tebi zhef dàl jest o moj Bog!
vse moje misli, besede, djanje, nè-
hanje, shalost, veselje ino terpljenje,
de nè bodem od sdèj vezh koker
na tè mislil, od tebe govoril, ino
sa tè vse prèstal. Gospod ino moj
Bog! jest ozhem ino shelim, li kar
ti, koker ti, ino kulkur ti shelifa
ino ozhelh, satò ki ti takò ozhesa.

Rafvetli moj vum ino pamet, spodbodi moje dobre shelje, ozhisti mojo telo, ino posveti mojo dusho.

Daj mi mozv vse reshajenje mojga blishniga radovolno prenesti, ino telesne lushte vkrotiti ino premagati, de bom li zhednost storil ino posnemal ki se mojemu stanu spodobijo.

Vshgi moje serze is ljubesnie pruti tebi, de toje gnade ino dobrote koker mojo nevrednost ino pomankanje prav sposnam.

Daj de bom uselej bogliv mojim duhovskim ino dushelskim naprejpostavljenim; svet mojim perjatlam; dobrotliv pruti mojemu blishnimu; vsmiljen ino sanashliv pruti mojim naperjatelam.

Daj mi posvetne lushte ino sa

pelànje premàgati is doli terjenjam
 mefa ino hudih shèlja; vuhernijo
 is v' Bogà imè dajànjam, ino dobro
 sturjenjam; jèso is krotkostjo ino
 tòshlivoft is bèrdkostjo.

Daj mi mirnoft v'fimu, mojimu
 naprejevsetju, ino poshelènju; pre-
 vidnoft v' navàrnofti; poterpefli-
 voft v' nafrèzhi; ponishnoft v' frè-
 zhi, ino ftanovitnoft v' v'fimu do-
 brimu.

Pokashimi pòt ino visho, fkus
 katiro vselej eno zhisto vèft ohra-
 nim, ino se tudi svùnej takò sader-
 shim, de is mojim spodobnim ino
 krittianfkim sadershànjam, mojimu
 blishnimu dober isglèd dàm. Stori
 o v'fmi leni vezhni Bog! sa is eno
 befèdo vse rezhi, de bodem tukaj
 do kir mi shivlènje ohranish; takò

shivel, de si v' toje nebeshke vte
 priti sahlushim. Letè so moje e-
 dine shèlje, letò moj sadni zil ino
 konz; potèrdi tè prosim o všmi-
 leni vezhni Bog! trojini v' peršho-
 nah, ino edini v' naturi, letò moje
 naprejsètje. Vaf pa, o sbiralishe ino
 veršte svelizhanih duhov, vaf kori
 angelov, mnòshniza vših švetinkou
 ino švètniz, ino tebe posebno o
 Krajliza nèbes ino semlje, ki si
 zhèš vse veršte svelizhanih duhou
 povsdignena -- na prizhu klizhem
 tega mojiga naprejsètja; všlišajte
 mene vbogiga greshnika ino spro-
 site mi milostvo od vašhiga ino
 mojga Boga, de kar moja zhlo-
 vèshka slabòst ino nevrèdnost, nè
 more dosezhi, mi bode škus vašho
 prošnjo ino sahlushenje dodelèno.

Vam o svetniki ino perjatli boshji!
 ki Boga od oblizhja do oblizhja
 shè vshivaste, se perporozhim, vam
 se v' roke zhef dam is terdnim sa-
 vùpanjam v' vašo prošnjo ino po-
 mozh : satò kir drusiga nè sheliste
 koker kar sam Bog sheli, moje
 rekozh ino v'fih ludi svelizhanje.

*Maria! bres madèsha spozheta,
 profi sa mè, ki se h' tebi ober-
 nèm. Amen.*

Slòshil A. U.

Vendajauz le teh bukv dene pod postavo
 pravize, kir je dopolnil kar muje prepisala
 satifka.

27 krščanstvo
ZHUDNA medeiza

Go St dom

70012745

COBISS c